

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYSZÍNEN: VIDÉKEN: Félévre 6 kor. — fl. Félévre 9 kor. — fl. Negyedévre. 3 kor. — fl. Negyedévre 4 kor. 50 fl.		Felelős szerkesztő és laptulajdonos: THAN GYULA.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Debrecen, Pósta: Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul
---	--	--	---

Körber Rátóton.

Ez a kis falu a Széll Kálmán miniszterelnöksége alatt lett ismeretessé Magyarországon. Nemcsak tuskulanuma a „magyar Bismarck”-nak, de egyuttal színhelye annak a nagy munkának, mely új korszakot van hivatva alkotni Magyarország gazdasági életében.

Körber osztrák miniszterelnöknek Rátótra való érkezésével teljesen új fázisba lépett a kiegyezés kérdése.

Félhivatalosan is világgá kürtölték, hogy ressortminiszter egyáltalában nincs Rátóton, amivel illetékes helyről hangsúlyozni kívánták, hogy a kiegyezés dolga most már teljesen a két miniszterelnök kezébe van letéve. Vagyis a két miniszterelnök belátta, hogy a ressortminiszterek, akik mégis csak divergáló érdekeket képviselnek, soha sem fognak meggyezésre jutni, miért is szuverén

hatalommal ők, egyedül ketten fogják megoldani azokat a kérdéseket, melyektől — ugyszólván — a monarchia létérdekei függenek.

Annyi bizonyos, hogy a rá-tóti találkozáson befejeződnek a hosszúra nyult kiegyezési tárgyalások. Erre engednek következtetni úgy a magyar, mint az osztrák félhivatalosak kijelentései, melyek szerint vélemény-különbség már alig van az osztrák és magyar álláspont között.

A két miniszterelnök művét azután e hónap 19-én Ischlben fogják megpecsételni a király jelelétében. — Ressortminiszter itt sem lesz jelen. Szóval titokban folyik minden, még a felelős miniszterek sem tudnak semmit.

Befejezett művel akarják meglepni az országot. Hogy a kiegyezés dolga végre rendbe jöjjön, ezt a szándékot csak helyeselni tudjuk, mert a bizonytalan állapot

igen sokat ártott az ország gazdasági életének.

Nekünk azonban az az impressiónk, hogy Rátót szomorú korszak kezdetét fogja jelezni Magyarország történetében. Mert azt, amit az egész ország akar, amit választóikhoz intézett beszédekben csaknem az összes kormányparti képviselők is hangoztatnak, ami Magyarország önálló gazdasági létét biztosítaná: az önálló vámterületet Rátóton temették el ismét tiz esztendőre.

Amiért a legutóbbi három év alatt a magyar társadalom összes tényezői csatasorba állottak, amit összes gazdasági, ipari és kereskedelmi testületeink — mint boldogulásunkra feltétlenül szükséges dolgot állítottak oda: arról a magyar miniszterelnök lemondott Rátóton néhány csekély osztrák engedményért, melyek a régi sérelmes állapotokon lényegben semmit sem változtattak.

A füredi temetőben ...

A füredi temetőben
 Jaj de búsan, szomorún szól az ének,
 Temetőbe, pihenőre
 Egy elhervadt, virágszálat kísérek...
 Egy elhervadt, egy lehullott szép virágot,
 Az én édes kis rózsámat —
 A füredi temetőbe
 Most teszik a sötét földbe
 Örökre.

A füredi temetőben
 Megállok egy sírdomb előtt magamba;
 Hivogatom a rózsámat,
 De nem felel hivogató szavamra.
 Vén sirásó, gyere ide, szépen kérlek,
 Áss még egy sirt, de jó mélyet,
 S a füredi temetőbe
 Tégy engem is sötét földbe
 Örökre!

Lampérth Géza.

Hermann Ottó Debreczen vidékén.

A kabai határban van a hivatala Molnár Jánosnak. Hát biz az nem valami magas hivatal: a disznókra örködik gyerek-

kora óta. Nem is igen számtiótt rá, hogy még ujságba kerül a neve, de nem is vágyódott rá soha, hisz úgy sem tudná elolvasni.

A betűvetést nem tanulta soha; a disznóhoz nem kell a kettős könyvvitel. Az egész számadás elfér egy négyszögűre faragott boton. Az egyik oldalán bevési bicskával a rovást a szaporodásnak, a másik oldalon pedig a fogyatkozásnak. Minden ujonstülett malacz egy rovás és minden pörköltnek aprózott malacz szintén egy rovás. Ennyiből áll az ő könyvvezetése.

Hermann Ottó révén jutott hírnévhez mégis Molnár János kabai kondás. A tudós „A magyar pásztorélet” című munkájához gyűjtötte az adatokat Debreczen tájékán és így akadt össze Molnár Jánossal is, a ki mint mondám, a kabai határban őrzi a kondát. Nagyon megtetszett neki a mi emberünk első látásra. Igazi kondás-típus volt. Megszólította:

— Ejnye, de szép kutyája van kegyelmednek!

Molnár János a jobboldalról a balra toltta a bagót és nyugodtan mondta:

— Nem rossz kutya.

— Megvenném magától, ha eladja!

— Hm! Aztán mire az az urnak?

— Tudja kigyelmed, felviszem Pestre, ott aztán kitanulmányozzák a tudósok.

Molnár József megcsóválta a fejét. Sehogy sem értette meg a dolgot. Mert minek ezt a kutyát kitanulmányozni, mikor nincs annak ennyi baja se ni! Nem volt az beteg soha. De Hermann Ottó tiz forintot kínált érte, ez pedig annyi pénz, hogy annyit egy szegény kondás ember sosem látott még egy csomóban.

Megkötötték hát az alku a kutyára. De Hermann Ottó nem érte be ennyivel. Szemet vetett a rovátkás pálczikára. Az is jó etnografiai adat lesz.

— Mondja kigyelmed, hát ezt a rovást, hogy adja.

A kondás összerezett és gyanakodva nézett a tudósra.

— Hát ezzel mit akar csinálni az ur?

— Ezt is felviszem Pestre és kitanulmányozzuk.

A kondásnak elkomorodott az arcza. Gyorsan előszedte bicskáját, félre fordult és két rovást lenyesett hirtelen a pálczáról. Aztán ravaszul pislogva, széles vigyorgással mondta:

— Most már tanulmányozhatja akárhán tudós, ebből ugyan ki nem sütnek semmit!

És átadta a pálczikát — ráadásnak a kutyára.

Be kellett vonni a kibontott zászlót, melyre az önálló vámterület jelszava volt írva. Félre kellett tenni a fegyvereket, melyekkel az ország közvéleménye oly sikeresen harcolt az osztrák tulkapások ellen. A miniszterelnök olyan békét kötött Körberrel, mint a burok az angolokkal, vagyis nálunk is csak a megadás feltételeiről volt szó, néhány csekély engedmény képében.

Most következik a pacifikáció, vagyis ismét az osztrákok gazdasági igája fog ránk nehezedeni. Az osztrák iparcikkek az eddiginél is nagyobb mérvben fogják elárasztani piacainkat, mert azt a szivességet is megtettük az osztráknak, hogy eltörültük a szállítási adót, hogy így az osztrákok árúit az eddiginél még olcsóbb díjtételekkel jussanak el hozzánk és még inkább nyomják az amugy is gyenge alapokon álló magyar ipart.

Rátóton csendesen kimult az önálló vámterületért indított nagy mozgalom.

A város fejlesztése.

Debreczen, augusztus 12.

Egy debreczeni polgártársunk írta meg alábbi megfigyelését az ő keresetlen, egyszerű szavaival. Alábbiakban adjuk szóról-szóra:

Ha egy világlátott ember városunkban megfordul és nálunk körülnéz, csak a fejét csóválja. A kinek alkalma kínálkozik egy ily emberrel beszélni, kérdezze meg tőle, miért csóválja a fejét? Ha nyílt és őszinte választ ad az idegen, az embernek, szinte kedve kerekedne a hajába ragadni, pedig hát igazat mondott.

Nekem nemrég alkalmam volt egy ilyen idegen urat kalauzolni, ki az egész várost a szó teljes értelmében megnézte, tanulmányozta.

A körut után megkérdeztem: Hogy tetszik városunk?

Az idegen nagyot sóhajtott s csak ennyit mondott: „Az uraknak sok mindenük van, de mindenükön meglátszik, hogy nincs jó vezetőjük.

Városuk elég szépen halad, csak az az egy baj van; nincs haladásukban semmiféle rendszer, mert, a kire a város fejlesztése van bízva, az vagy öreg ember már, vagy nem áll hivatása magaslatán.

— Nem lenne szives uram jobban körül irni, mi indította erre a kritikára, mert én megvallom, nem értem önt!

— Látom, hogy ön lelkesedik városáért s épen ezért nyilatkoztam általánosságban, de látom, hogy ezzel önt nem nyugtattam meg, ezért jobban ki fogom magam fejteni.

— Kérem.

— Ha az ember a vonatról leszáll és kocsin bejön a városba, egész meg van lepetve, azt hiszi, hogy egy modern városba érkezett. A főutcza szép, széles és elég szép házak épültek minkét oldalon. Ez az, a mi

az idegent megvesztegeti, de ha tovább megy és jobban megnézi városukat, kénytelen egy nyilatkozni, mint én az előbb tettem, mert önöknek van egy-két utcájuk s aztán semmi. De hát abban sincs köszönet, mert — rendszertelen. Önöknek nem lehet előre megállapított tervük arra, miképpen fejlesszék, építsék városukat, mert ha volna, akkor minden másképp menne. — Mint ön egész büszkén említette, ez a két ház a városé, bérházak.

Mondja, mi szükség volt azokra, mikor mint mondá csak az a baj, hogy kölcsönpénzből épültek? Nem inkább szükséges önöknek csatorna, vízvezeték, kövezet stb., hisz ezek nélkül ma már egy modern város nem létezhetik.

Egy városnak ma már céltudatosan, tervszerűleg kell fejlődni, mert minden könnyelműség az eladósodott polgárok bérére megy. Azt is mondta ön, hogy pótdadót fizetnek, na hát akkor uram nagyon rossz utra léptek s igen erős kezű ember legyen az, a ki önöket még egyszer talpra állítsa, mert Debreczennek csatorna, vízvezeték és kövezet kell s ha ebbe belemennek, még nagyobb lesz a pótdadó s mit fognak akkor szólni a polgárok, a kik már is fizetik a — pótdadót.

Nem tudtam czáfolni, pedig rosszul esett az idegen angol hidegséggel elmondott kritikája, csak annyit kérdeztem még, mit gondol, ki, vagy mi az oka annak, hogy ennyire jutottunk?

— Kedves barátom, ez igen nehéz kérdés, pláne egy idegennek nehéz felelni rá, mert nem ismerős az önök helyi viszonyaival, azonban én azt hiszem, az önök baja is az, mint annyi más magyar városnak; az elmúlt 20-25 év alatt a Tisza, Bánffy stb. kormányok idején a főispánok s ezeknek végrehajtott közegei csak arra törekedtek, hogy az országháznak mentül több kormánypárti képviselőt szállítsanak, e végből a népre pressziót gyakoroltak, korteskedtek és minden dolgot pártjuk szemüvegén néztek s minden főispáni székhelyen érdekesoportok alakultak s a közérdekkel nem, csak a magánérdekkel törődtek, minden dolgukban az vezérelte őket, egyszóval basáskodtak. Ennek a korszaknak gyászos kezemunkája látszik meg az önök városán, ennek az időnek szelleme, iskolája uralkodik még ma is többé-kevésbé másutt is.

Hallom, igen derék főispánjuk van, a ki nem azt az iskolát járta, hiszem, hogy ő, ha önök is akarják, rendet fog csinálni városukban, de vigyázzanak, hogy a felszínre csak olyan emberek kerüljenek, kik távol állottak a multban minden érdekesoporttól, mert azokban bizni nem lehet. Más vérkeringés meg hozza az önök jólétét, fejlődését. Hisz uram, ezelőtt majd minden hivatalnok a korteskedésnek élt s a szerint volt kedves, kedvesebb és legkedvesebb, a hogy mesterségét, a korteskedés terén gyümölcsötvetni tudta.

A fenti beszélgetés mély benyomást tett rám, ennél fogva elhatároztam, hogy polgártársaimmal is tudatom, hogy a mi ránk vonatkozik, abból okulva, figyelemmel legyünk rá, mert nekünk pontos és lelkiismeretes, képzett tisztviselők kellene, kik hivatásuk magaslatán állva a város és annak polgárai jólétén munkálkodjanak.

Női kereskedelmi tanfolyam.

Irta: Zalai Márk.

Ide és tova 12 éve, hogy városunkban megnyílt legelőször a női kereskedelmi tanfolyam, mely eszmére az impulsust egy debreczeni művelt, előkelő hölgy adta meg. Az én csekély hozzájárulásom csak gyenge

eszköze volt az ő gazdag érvekkel telített rábeszélő tehetségének.

Azóta több mint 250 nő került ki a női kereskedelmi tanfolyam kebeléből. Egy sem bánta meg. Közvetlenül vagy közvetve mindenki hasznot húzott belőle. Befektetett csekély tőke- és idő áldozata dus kamatokát jövedelmezett.

A szellemi látkör megnyitásával a legfontosabb üzleti és forgalmi viszonyok megértésével a kézi ügyesség megszerzésével sok hasznos, kellemes munkát végezhet a nő az ő természetadta szép modorával, véghetetlen türelmével, nemes izlésével, megbízhatóságával, szorgalmával, pontosságával.

Hogy egy fiatal leány egy évi tanulás után csak 20-30 forintot keres havonként, és ez által csak némileg hozzájárul a család fentartási költségeihez, hozománya megszerzéséhez avagy csak saját egyéni fentartásához, már az is szép anyagi eredmény a mai pénzzsűk világban.

De ha ezen anyagi előnyökön kívül azt is meggondoljuk, hogy a nő ifju korában megszokja a rendszeres, hasznos munkálkodást, a számítás, józan gondolkodáson alapuló takarékoságot, hogy látja a pezsgő eleven életet, és hogy nem ritkán az ő ügyességéből munkásságából finom modorosságából kifolyólag lesz kívánatosabb és nem ritkán az üzletből, hol bő alkalma van magát a legszebb oldaláról bemutatni, megyen férjhez ahol észszerű gazdálkodásával hozzájárul a könnyebb megélhetéshez, vagyon gyarapodáshoz, akkor e kézzel fogható erkölcsi előnyök ama anyagi hasznot jóval fölülmulják.

Hogy a nő nem foglalja el a férfi keresetét, hanem csak önmagát, az már rég túlhaladott álláspont. A nőnek ép oly joga van a tisztas megélhetéshez, az állás foglalásához, mint férfinak. És jaj annak, akinek a gyenge nő versenytől félnie kell.

De eltekintve mindezekről, a gyakorlatilag kiképzett nő, ha nem is foglal el állást valamely üzletben, hivatalban, vagy irodában, akkor is az ő józan gondolkodásával és számítási képességével roppant haszonnal jár, ha kibővült látkörével akár a háztartásban, akár férje üzletében, gazdálkodásában érvényesíti ismereteit.

Akárhogy forgatjuk a napi renden levő szociális kérdéseket, annak középpontján, mint bokréta a kalapon, mindig a nőkérdés marad.

Minél több megélhetési eszközt adunk a nő kezébe, annál kisebb lesz az erkölcsitelenség, a kétségbejítő nyomor. Nemcsak a hajadon leányokra kell gondolnunk, kik hozomány hiányában oly nehezen és későn mennek férjhez, hanem a férjes nőkre, az özvegyekre is, kiknek nemcsak magukról, hanem elárult gyermekeikről is kell gondoskodniok. Más részről pedig a gyakorlatilag kiképzett nő keresetképesége által saját szüleinek, férjének és gyermekeinek a helyzetét is megkönnyíti.

A nőkérdés helyes megoldása tehát nem szükkörű, hanem általános, universalis anyagi és erkölcsi előnyökkel jár.

Csak képzett gondolkozási itélő képességgel felruházott nők, tolhatják jobb helyzetbe a családnak, társadalomnak, az emberiségnek megrekedt járművét. Csak okos nők nevelhetik észszerűen gyermekeiket. A legjobb férfiak is csak ott teremhetnek, hol legműveltebbek, legokosabbak, legpraktikusabbak a nők.

Krónika.

A tisztelés különféle fajai. Egy tisztviselő, házas ember létére rózsaszínű levelkét kapott a napokban. Kellő szivdo-

bogások közt felbontja, beletekint s akkorát káromkodik, hogy becsületére vált volna bármely zupás huszárörmesternek. A levélkét ugyanis egy hitelezője írta, tapasztalatból tudván, hogy a czéges leveleket a tisztviselő felbontatlanul szokta dobni a papirkosárba.

A szótárban és azon kívül leledző összes indutatszókknak végére jutván, megakad a szeme a levél megszólításán, mely a következőleg hangzik:

— *Mérsékeltlen tisztelt uram!*

A tisztviselő dühbe borult Előkeresett két jól véstült férfit s elküldte őket felvilágosítás irányában a levél írójához. A segédek beállítanak az ellenfélhez, — ki melleleg mondva, egy előkelőbb helybeli kereskedő czég főnöke — s megbízásukhoz hiven előadják a dolgot.

— Kérem uraim én abban nem találok semmit.

— De a mi felünk talált. Ez a kifejezés sértés akart lenni.

— Dehogyan is akart. Csak hogy én nem tisztelek egyformán minden embert. Az egyiket mélyen, a másikat nagyon, a harmadikat igen tisztelem. Van olyan, a kit kevésbé, a kit egyszerűen és a kit egyáltalán nem is tisztelek. Az urak megbízóját én például szintén tisztelem, de csak mérsékeltén, a mihez úgy gondolom, teljes jogom van. Különböztet meg fogok nevezni két segédet s aztán döntsék el önök ezt a dolgot, mert én különben nem érek rá. Magamat ajánlom.

A segédek, mint hírlík, már negyedik nap óta állandóan üléseznek, de mindeddig nem bírták megállapítani, vajjon sértés-e az, ha egy hitelező nem fizető adását csak *mérsékeltén* tiszteli.

Szálíngózás hazafelé. Szállingóznak már hazafelé a nyaralók és fürdőzők s népesedni kezd megint a kihalt város, mely annyira üres és egyhangú talán sohasem volt még nyáron, mint az idén. Némi zajt csak a szalmaözvegyek csaptak úgy éjjelente, a kik azonban mostanára már szintén elcsendesedtek. No, de annál többet beszélnek és rajognak a fürdőkből hazatérők s nem elég nekünk szegény embereknek, hogy itthon voltunk, kénytelenek átszenvedni a kánikula gyötrelmeit, most még némán és türelmesen kell az irigylőktől hallgatnunk, hogy milyen szép a tenger Abbazia mellett, mily fölséges a Tatra és hogy hullámszik a Balaton. Nincs pedig rettentőbb dolog, mint az ilyen eleven Baedekerek végighallgatása. Nem is csodáljuk a következő epizódot, mely tegnap történt a Hungária kávéházban. Egy Marienbadból hazatérő ur megfogta egyik barátját és festeni kezdte előtte Marienbad szépségeit. Egy félóraig csak hallgatta megadással a jó ember az ut leírását, de aztán kijött már a sodrából és így vágott közbe:

— Tudja mit barátom. Érdekes utazásának és uti élményeinek ezentuli részét írja meg majd nekem egy *ajánlott levélben*.

VIDÉK.

A hűtlen asszony miatt.

— Saját tudósítónktól. —

Botrányos eset történt — mint nekünk írják — a múlt héten a dunántúli Csurgó községben. Malina Pál odaváló lakos csak két éve, hogy egybekelt Huszár Antal Borcsa nevű leányával, de az a két esztendő valóságos pokollá vált Malinára nézve. Fellelése ugyanis nagyon kikapós volt, nem törődött az ura fenyegetésével.

A múlt héten Malina a munkáról balagot hazafelé. Otthon talált egy legényt, aki azonban megugrott. A férj ekkor az asszonyon töltötte ki bosszuját. Leteperte az asszonyt és megkötözve kivezette az utcára s egy kötéllel folyton verve, kísérte haza az apósához. Az asszony sikoltozására nagy népcsoport támadt. A zajra kifutotta Huszár Antal is, a menyecske apja, a ki, mikor vejét meglátta, tisztában volt a helyzettel. Befutott a szobába, a honnan töltött fegyverrel tért vissza.

Mikor ezután Malina az asszonynyal az apósa háza elé ért, a kerítés mögül lövés dördült el. Malina egy jajkiáltással összeesett és még ott az utcán meghalt. A golyó a szívébe hatolt. Az összeesődült nép az agyonlőtt ember pártjára állott és behatolt a házba, hogy a gyilkost agyonverje, de az elmenekült s csak másnap fogta el a csendőrség.

Kiderített gyilkosság. Feltűnést keltő letartóztatás történt — mint nekünk írják — Bácsfaluban. Martinkó Mihály odaváló gazdaembert és vejét Riskó Ferenczet tartóztatta le a csendőrség gyilkosság miatt. Az eset részletei a következők: Ezelőtt két héttel Tamás Antal pusztai lakos egy hordó eper-félét vitt Martinkóhoz, a ki pálinkafőzéssel foglalkozott. Tamásnak még az nap este otthon kellett volna lennie, de nem érkezett haza harmadnapra sem, a mikor azután a családja kutatni kezdte a csendőrséggel. Martinkóknál a tudakozódók azt a feleletet kapták, hogy Tamás a kifőzött pálinkával este 10 óraker távozott tőlük, hogy hová ment és mi történt vele, azt nem tudják. Kutatták tehát tovább az eltűnt embert s végre a múlt héten kiderült, hogy a szerencsétlen ember gyilkosságnak lett az áldozata. A mikor ugyanis Martinkó a főzéssel készen lett, Tamás a kapott pálinkát keveselte s e miatt szóváltás támadt köztük, miközben Tamás, a ki a pálinka élvezettől már ittas is volt, néhányszor mellbe ütötte Martinkót. Riskó Ferenc az apósa védelmére egy facsebre kapott fel s azzal oly szerencsétlenül ütötte fejbe Tamást, hogy az rögtön lebukott s nem is tért többet magához. Az após és vő erre megijedtek, hogy bűnököt elpálástolják, a halott embert még azon éjjel elásták a kertben, kocsiját és lovát pedig utnak eresztették — A gyilkosság most kiderült és a két embert bevitték a törvényszékhez.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Előléptetés. Az igazságügy-miniszter dr. Udényi Nándor, debreczeni törvényszéki aljegyzőt ugyane törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

SZÍNHÁZ.

A délibábok hazája. Az Uránia színház első ujdonságának, amelylyel a színház előadásainak sora megkezdődik, nagy érdekessége a közel 200 pompás vetített kép, amely minden ízében magyar darabot illusztrálja. — Igen szépek és tulságosak lesznek a mozgó-képek: a pallagi állatkarusszal, az uri lakodalom, a talyigás verseny, a hortobágyi csikósok futtatása, a kofa-szekerezés, a csacsi-verseny, táncz a hortobágyi csárda előtt és a kofák takarodója. A képeket Haranghy György ismert nevű amatőr kitűnő fólvetélei után csinálták. — A bemutató előadás 16-án lesz.

UJDONSÁGOK.

Ismét öngyilkosság.

Rendes rovat.

Debreczen, augusztus 12.

Az augusztusi nap le sem áldozott volna tegnap, ha a napi krónikából hiányzott volna az az esemény, a mely oly mindennapi már Debreczenben — tudniillik az öngyilkosság. Azonban volt öngyilkosság — ez a nap is elvégezte a maga dolgát — elpihenhetett.

Az öngyilkos ismét cseléd, a kis dráma gyilkoló szerszámja ismét a zsiros szóda. Lichtmann Adolf kereskedő cselédje Gyöngyössi Róza az a boldogtalan, a ki tizenkilencz éve daczára is ki kívánczolt ez árnyékvilágból. És majd hogy nem sikerült is neki.

Helyét három nappal ezelőtt önkényt hagyta el, a kapufélfától sem vett bucsut. Három nap óta a Balogh féle téglagyár telepen lézengett. Egy félreeső helyen itt ivott tegnap zsiros szóda oldatot.

A rendőrség részéről dr. Balkányi E. és Dobos J. jelentek meg a téglagyári telepen. Balkányi dr. megvizsgálta a leányt és konstata, hogy az súlyos természetű belső égést szenvedett. Beszállították a kórházba, ahol a rendőrség ma hallgatta ki. Tettét, úgy mondják, életuntságból követte el.

A ozukrászeány tragédiája.

Mézes Mariska meghalt.

Debreczen, aug. 13.

Egy szomorú sirhanttal több lesz máttól kezdve a temetőben — egy kedves, szelid kis lánygyal kevesebb — itt közöttünk. Mézes Mariska, a kinek válságos állapotáról tegnap adtunk hírt, az éjjel nagy és kinos haláltusa után kiszendvedt. Az égési sebek okozta komplikációt ne tudta legyőzni, a halál sötét szárnya reáborult — és a kis leány elmulott örökre.

Megrázó tragikum van ebben az elmulásban. Az emberi élet bizonytalanságának, gyarlóságának dokumentuma. Az ifjuság, a szépség, a kedvesség im egy rideg siringdörbe zárul, a ki még nem is élt, ma már halott!

A szerencsétlen véget ért kis leány az egész éjszakát átküzdötte. Elviselhetetlen kinokat szenvedett, reggel fele váltotta meg szenvedéseitől a halál. Ott imádkoztak halálos ágya mellett testvére, jó ismerősei, az ő karjaik között lehelte ki lelkét. A szerencsétlen véget ért kis leányt ma, szerdán délelőtt temetik el a kórház halottas házából.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsági ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, augusztus 13.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg augusztus havi rendes gyűlését, Rásó Gyula alispán elnöklésével, a ki a távol levő főispánt helyettesítette.

Az alispáni jelentés szerint a megye közállapota a rendes mederben volt. Jelentős eset az elmúlt hónap folyamán nem történt. Fertőző állatbetegség két községben

fordult elő, egyébként az állategészségügy jó. Jelentése végén a régóta huzódó fegyelmi ügyek mai stádiumáról tett jelentést az alispán.

Losonczy Álmós dr. tisztí főorvos jelentése szerint a megye egészségi viszonya júliusban kedvezőlenebb volt, mint júniusban. Több községben fellépett a vörheny. Huszonegy megbetegedés történt ebben a ragályos gyermekbetegségben. Született a megye területén a múlt hónapban 532 egyén, meghalt 323, halva született 21. A szaporulat a múlt hónapban 188.

A pénzügyigazgató jelentése szerint egyenes adóból 62,077 korona, hadmentességi adóból 388,62 korona, fogyasztási adóból 20,699 korona folyt be. Adóelengedés 12 esetben volt. Hadház, Józsa, Téglás községekben érzékeny elemi csapás sújtott több gazdát. Ezeknek adóját lefogja iratni a pénzügyigazgatóság. A harmadosztályú kereseti adó tárgyalása a megye területén befejezést nyert. Faust pénzügyigazgató végül jelentette, hogy a szoboszlói adóhivatalnál 500 korona hiányt fedezett fel, a mely hiány ügyében a vizsgálatot megindította.

A gyűlés végén Csánky Viktor tanfelügyelő a megye iskolaügyéről számolt be. Legutoljára intézték el a fellebbezéseket s a közigazgatási bizottsághoz utalt községi ügyeket.

Az ülés déli egy órákor ért véget.

*** A király születésnapja.** A király születésnapjának évfordulóját, mint minden évben, úgy az idén is hálaadó istentiszteleteken ünnepli meg Debreczen közönsége. Komlóssy Arthur főjegyző, polgármesterhelyettes már kibocsátotta a hivatalok vezéreire intézett meghívóját. A meghívó így szól:

Ő császári és apostoli királyi Felsége I-ső Ferencz József koronás királyunk legmagasabb születésének folyó 1902. évi aug. hó 18-dikán eső évforduló napján a reformátusok nagytemplomában reggeli 8, a római katolikus templomban reggeli 9 és az izraeliták imaházában (Deák Ferencz-utca) d. e. 10 órákor tartandó hálaadó istentiszteletekre van szerencsém T. czimtettszettel meghívni. Gyülekezés a városháza nagytermében reggeli háromnegyed 8 órákor. Debreczen, 1902. augusztus 12. Komlóssy Arthur, főjegyző, polgármesterhelyettes.

*** A debreczeni Kossuth ünnep.** A múlt pénteken tartott rendezőbizottsági ülés jegyzőkönyvével már elkészült Illésy Gyula tb. jegyző és a szűkebb körű bizottság a napokban fog összejönni az ünnepségek programjának megállapítása végett. Az albizottság tagjai a főjegyző elnöksége alatt: Körner Adolf, dr. Bakonyi Samu, Dobiécky Sándor, dr. Varga Lajos, K. Tóth Sámuel, Kertész János és Illésy Gyula jegyző. A rendkívüli közgyűlést valószínűleg aug. 26-ika körül tartják meg.

*** Darazsak irtása.** Darányi földmívelésügyi miniszter a törvényhatóságokhoz intézett körrendeletében utal a darazsaknak különösen a szőlőkben és gyümölcsösökben okozott jelentékeny kártevésére, s ennek elejét veendő, a miniszter az irtásra vonatkozólag egy utasítást dolgoztatott ki, melyet azzal küld meg a törvényhatóságoknak, hogy azt a községi eljárások közt szét kell osztani, melyeknek kötelessége az irtási módokkal a gazdákat megismertetni.

*** A város zenedeli ösztöndíjai.** Debreczen város a zenedének egyik legbuzgóbb és legbőkezűbb pártjánusa. Az évi subvenczióon kívül négy nagyobb alapítvánnyal támogatja Debreczen e szép irányu műintézetet. A négy alapítványi hely a múlt iskolai év végével megüresedett, a zenede pályázatát hirdetett valamennyire. Pályázók szép számmal akadtak s miután az ajánlás joga a várost illeti, a zenede áttette a kérvényeket a tanácshoz. A városi tanács tegnap tartott ülésén a következő növendékeket ajánlotta az egyes alapítványi helyekre: A király által tett 600 koronás alapítványra Nagy Erzsikét, Nagy Károlyné Matolcsy Ida óvónő leányát. Debreczen sz. kir. város 600 koronás alapítványára Szűcs Margitot, Szűcs János pénzügyi tisztviselő leányát. Debreczen 400 koronás alapítványára Grünwald Alicet, Grünwald József kamarai segédtitkár leányát. Az Erzsébet királyné 200 koronás alapítványára Orosz Erzsikét, özvegy Orosz I.-né leányát. A növendékek az alapítványokat 1902. szeptember 1-től kezdve élvezik.

*** Katonai czim adományozás.** A király Bugyán Rezsőnek, a debreczeni 3-ik honvédszázados I. osztályú századosának nyugállományba helyezése alkalmából a czimretes őrnagyi jelleget díjmentesen adományozta.

*** Olcsóbb lesz a telefon.** Régi jogos panasz az, mi is több ízben szóvá tettük, hogy a telefon előfizetése nagyon drága, a mi nagy akadálya annak, hogy a távbeszélő nagy mértékben elterjedjen. A telefon-hálózat államosítása alkalmával vártak intézkedéseket a kormánytól, remélték, hogy a telefon olcsóbb lesz, ámde az ebbeli remények nem váltak be. Most mint nekünk jelentik Láng Lajos, az új kereskedelemügyi miniszter foglalkozik azzal a mindenképpen helyeselni való tervvel, hogy a telefon előfizetési díját mérséklje s ez által a fontos közlekedési szerv hozzáférhetőségét a közönségre nézve megkönnyíti.

*** Ajánlott hivatalos levelek.** A hatóságoktól, testületektől és községektől hivatalból portómentesen küldött levelek tizenhat százalékát eddig ajánlva küldötték el a czimzeteknek, a mi a posta munkáját nagyon megnehezítette. A belügyminiszter ma érkezett leiratával utasítja a hatóságokat, hogy csak azokat a leveleket adják ajánlva, a melyek határidőhöz vannak kötve, vagy pedig oly irat van bennük, mely nem pótolható.

*** A képzelődés gyógyító ereje.** Tudja mindenki, orvosok is bizonyítják, hogy a képzelődésnek nagy szerepe van a beteg gyógyulásában. A rendíthetetlen bizalom az orvos iránt, az a hit, hogy ő segíteni tud és segíteni fog, jelentékenyen befolyásolja a gyógyulást. A képzelődésnek tehát nagy szerepe van, a mit igen hatásosan illusztrál a következő eset. Egy debreczeni ügyvéd rettenetes fogfájással fekdült le a minap este. Ide-oda hanyko-

lódott az ágyában, de nem tudott aludni, nem engedte a kínzó fogfájás. Jajgatására fölébredt a felesége, a ki azt tanácsolta neki, kenje be az arcát sóborszeszszel, az ha nem mulasztja el, mindenesetre enyhíteni fogja a fájdalmát. Megmondta az asszony, hogy a sóborszesz az ablakdeszkán áll. Az ügyvéd sötétben kitapogatta az üveget, a folyadékkal bedörzsölte az arcát, a fájdalom valóban megszűnt és az ügyvéd ugyancsak aludt. Reggelre a feleségének a jajgatása verte föl álmából. Az asszony majd sirt, majd nevetett és jó időbe telt, míg az ügyvéd megértette, hogy az arca ott, a hol bekente, egészen fekete, fekete az ágynemű is. Szóval, hogy az este a tintás üveg akadt a kezébe és tintával dörzsölte be az arcát. De hát a tinta is eltűntette a fogfájást, azaz hogy a képzelődés.

*** Jól értesült fővárosi lapok.** A *Vasárnapi Újság* a debreczeni Szabadság-szoborról két képet közöl. Az Elite és Kiss Ferencz fényképei után. Élég jó képek, de a kidolgozás nagyon fogyatékos, s a szobor kis alakban van feltüntetve. A leírásban azt mondja, hogy ez a szobor a *szabadságharcz* emlékére állítottatott. Sőt a tábla feliratát is úgy módosítja, hogy a *szabadságharcz* dicső emlékére stb. Pedig tudvalevő dolog, hogy a szobor a magyar szabadság apoteozisa. Az Ország-Világ még alaposabban van értesülve. Ez már megteszi Szabadság-szoborunkat „*honvédelem*”-nek. Könyves Tóth Kálmán-t Kufstein várában szenvedtetni több éven át. Bizony nem válik dicséretére a lap szerkesztőinek és munkatársainak, hogy azt sem tudják, ki volt *Könyves Tóth Mihály* és nem ösmerik a költőpap *Könyves Tóth Kálmán*t. Egyébiránt hozzá vagyunk már ehez a fővárosi írói körökben való alapos értesültségekhez szokva.

*** Eitolonozolt zsebmetszők.** A debreczeni nagyvásárra egy csomó zsebmetsző érkezett innen-onnan. A nagy indóháznál nem szállottak le, mert tartottak a vasuti rendőrségtől. Lementek a vásártéri állomásig s itt akartak leszállani. Dobos rendőrbiztos azonban hármójukat fölöncsipe s vissza tolonozoltatta illetőségi helyükre. A zsebmetszők nevei: Steiner Samu, Stern Mihály és Fried Mihály.

*** Tegnap halottak.** Tegnap a következő halálozásokat jegyezte be az anyakönyvi hivatal: özv. Szabó Károlyné ev. ref. 28 éves, Csurgó Róza ev. ref. 4 hónapos, özv. Géder Sándorné ev. ref. 60 éves, Mike Mária ev. ref. 14 éves, Kovács János ev. ref. 13 hónapos, Varga Erzsébet ev. ref. 20 hónapos, Roth Antalné izr. 33 éves, Mézes Mariska r. k. 25 éves.

*** A hus érése.** Ismeretes dolog a háztartásokban, hogy a frissen levágott marhának a husa, még ha a legjobban hizlalt marhából való is, kemény, száraz és élvezhetetlen. Még a leghosszasabb főzéssel sem puhul meg és a fogak sem bírnak vele. Csak az olyan hus, a mely a levágás után néhány napig fekszik, vagy a mészárosok szerint érik, — alkalmas a főzésre. Egy szakértő tudós Bázelen az érésnek a folyamatát a következőkben vizsgálta meg. Azt tapasztalta, hogy a hus ereje lényegében a husnedvek képződésével kapcsolatos. A friss husból még 1770 kilogrammos nyomással sem lehet egyetlen csepp husnedvet

kipréselni, ez csak néhány óra mulva sikerül. Minél tovább fekszik a hus, természetesen a rothadás kizárásáért, annál nedvesebb. A husnedv mennyisége azonkívül a kortól, a nemtől, az egészségi állapottól és a táplálkozástól függ. Az öreg marhahus szívós és szalmas, nincs benne nedv. Sokszor hallani azt, hogy az angolosan készített husokból kiszivárgó nedv vér és sokan azért visszautasítják az ilyen húst. Pedig ez csak husnedv. Ez a vörös nedv, a mely sok tápláló anyagot tartalmaz, másfajta húsfélénél átalakul.

*** Roosevelt elnök osikósruhája.** Az a hortobágyi csikós öltözet, melyet a Nemzeti Szövetség Amerikába visz ajándékba a köztársasági elnöknek, már elkészült és Zádor Lajos kirakatában látható. A kosztüm legszébb darabja a cifrán kivart szűr, mely tarkaságával, sujtásaival tipikus hortobágyi öltözet. A szűr mellett ott látható a kurta lajbi, a feltollazott pörge kalap, a csipős végű, faragott nyelű karikás, lobogósszáru kék ing és egy teljes lószerszám. A gyönyörű alkalmatosságot tegnap igen sokan nézegették a kirakatban.

*** Kereskedelmi és iparkamara közlése.** Az érdekelt kereskedők és iparosok értesítetnek, miszerint a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur engedélye alapján, a f. évben Nyiregyháza városban szept. 8-9-re eső országos vásár kivételesen szept. 15 és 16-án, valamint decz. hó 8-9-re eső szintén országos vásár kivételesen ugyanazon hó 15-16-án fog megtartatni.

*** Öngyilkos oseléd.** Mezei Mária cselédeány, a ki gazdájának Vasvári Antalnak Péterfia-utcza lakásán szódaoldatot ivott, tegnap délelőtt a közkórházban meghalt, a nélkül, hogy egy pillanatra is magához jött volna. A szerencsétlen öngyilkos a belső égési sebek miatt sokat szenvedett. Hogy végzetes tettét miért követte el, azt nem lehetett megállapítani, mert levelet nem hagyott hátra, kihallgatni nem lehetett. Holttestét tegnap felboncolták és ma fogják eltemetni.

*** Az augusztus 13. és 14-iki húzóshoz osztálysorsjegyek** eredeti áron még kaphatók Katz Jakab Piacz- és Szent Anna-utca sarkán.

*** A kis életmentő halála.** Az önfeláldozó testvéri szeretet megható példáját mondja el egy furta levél. Furta alatt a gyepen apró gyerek nép játszadozott tegnap délután. Az országuton egy cséplőgépet szállítottak s a nagy monstrum csudájára odasereglettek a csöppségek az ut szélére. A gép előtt sebesen vágatott a felszerelésekkel megrakott szekér. Ennek a közelébe jutott valahogy Bogádi Péter három éves Antal nevű fiacskája. Ott tipegett az apróság a kerek előtt, mikor kis nénye a 12 éves Erzsi észrevén a veszedelmet, rémült kétségbeeséssel vetette magát a kocsi elé, hogy testvérkéje életét megmentse. A szerencsétlen lánykát a lovak letiporták, keresztülgázolták, míg a kis fiu sértetlen maradt. Az ájultan, vérben elterült gyermeket szülei lakására vitték, a hol pár órai kínlás után meghalt a kis életmentő, a kinek tragikus vége méltán kelt nagy részvétet.

*** Rácó Béla** bankirodája pénzkölcsönöket gyorsan kieszközöl a legolcsóbb kamatra, utólagos csekély díj mellett. Iroda Debreczen, Csapó-utca 12.

*** Az ünnepélyt előkészítő bizottság.** A jövő hónap közepén az ipar és kereskedelmi kamarák kongresszusával egyidejűleg lesz, a debreczeni kamara székházának felavatása. E felavatás előkészítő intézkedésének megtételére s a program megállapítására a kamara beltárgyiból már régebben külön bizottság alakult. A bizottság tagjai azóta szorgalmasan készültek feladatuk betöltésére s várták a bizottsági gyűlést, melyen esetleges propozícióikat megtehessek. A múlt hét végén aztán megjelent nyomtatásban a székház felavatási ünnepség programja, a melyet a kamara hivatalból megküldött már a miniszteriumnak s a városi tanácsnak is. A bizottság tagjai szerfölött elámultak ezen, de csak nőtt bámulatok, a mikor ma délután gyűlésre hívta össze őket a kamara elnöksége. A bizottság tagjait most joggal foglalkoztatja az a kérdés: miért kell összeülni ma délután a bizottságnak, melynek kizárólagos feladata teljesedésbe ment, a mint azt a kibocsátott program bizonyítja? Miért nem hallgatta meg a kamara e bizottság véleményét, mielőtt kész programmal lépett volna a nyilvánosság elé?

*** Gólya a zsidótemplom udvarán.** A hosszú lábú, piros csőrű legendás gólya madár, a ki az édes kis szöke és barna babákat szállítja valahonnan messziről — nagyon messziről — vándor utjában tegnap megpihent a Deák Ferencz-utcza zsidó templom udvarán. Egy darabig ott illegette, billegte magát, piros csőrével kettőt-hármat kelepelt, aztán méltóságtelesen elszállt. Csak mikor már fenn csattogtatta szárnyait a levegőben, vették észre a bámuló emberek, hogy a szórakozott gólya bácsi egy csöpp kis porontyot hagyott ott a templom előtti pázsiton. A kis porontyot, a kinek anyja Papp Eszter cseléd, a véletlenül ott elhaladó dr. Leitner Gyula sámsoni körorvos vette pártfogás alá. Aztán anyjával együtt bevitték a bábaképezde klinikájára — a hol most a gólya madár különös szórakozottsága a legújabb téma.

*** A városi tanács felhívása.** A városi tanács a következő felhívást adta ki: Debreczen szab. kir. város közönsége által, a homonai m. kir. állami faipar szakiskolánál az 1903. évtől kezdődőleg 4 évi tartamra tett alapítvány tárgyában figyelmeztetnek és felhívtnak a pályázni kívánók, hogy pályázati kérvényeiket a megküldött és a közlevéltárban megtekinthető értesítő XVIII. lapján X. fejezet értelmében felszerelt kérvényüket f. hó augusztus 25-ig a városi tanácshoz annyival inkább terjesszék elő, mert a későbbben beérkező kérvények figyelembe vételét nem fogják. Debreczen, 1902. augusztus 11. A városi tanács.

*** A megszökött és elfogott tolvaj.** Winkler József hajóhintásnak a a debreczeni és sátoralja-újhelyi piaczon egy és ugyanazon időben működött a hajóhintája. A sátoralja-újhelyi fia, mint megbizottja kezelte. A fiu azonban nem vigyázott eléggé a jövedelemre, mert egy szolgálja, Nagy Mihály 200 koronáig meglopta. A tolvaj szolga a lopott pénzzel Újhelyből Debreczenbe jött, itt aztán Bardócz András rendőrbiztos letartóztatta. A 200 koronából már csak 28 volt meg nála. Átkisérték a királyi ügyészség fogházába.

*** Letartóztatott zsebtolvaj.** Dobos József rendőrbiztos tegnap délután veszedelmes embert tartóztatott le a vásártéren. K. Szabó Gábornak mondja magát és több rendbeli büncselekményt követett el. A most lefolyt országos vásáron két izben lopott el vidéki kereskedőktől nagyobb összeget. A veszedelmes embert átkisérték a királyi ügyészség fogházába.

*** Elveszett.** Hétfőn délután a vásárban elveszett egy 4 éves szöke üsző, baloldalán bélyeggel. Tulajdonosa Kiss Bálint, Ujváros.

*** Betörési kísérlet a kapitányi hivatalba.** — Vakmerő betörési kísérletet követett el ez ideig ösmeretlen tettes. Álkulcsok segítségével be akart hatolni a főkapitánysági épületben levő rendőr-bejelentési hivatalba. A hivatal feje, Simon Miklós kapitány 9 órakor esernyőjéért a hivatalba ment. Az ajtónál egy 20 évesnek látszó iparos kinézésű embert látott, aki, mikor a kapitány kérdőre vonta, azt állította, hogy az eső elől huzódott oda. A kapitány bement a szobába és mikor kijött, két álkulcsot talált az ajtónál, de az ösmeretlen ember már nem volt ott. A rendőrség keresi a tettest.

*** A siketnéma iskola ügye.** Vettük a következő értesítést. A siketnéma oktatásának ügyét szívükön viselő urhölgyek száma ujabban Kecskeméty Lajosné urnóval szaporodott, ki is az általa átvett aláírási iven 9 pártoló tagot gyűjtött az alapítandó egyletbe való belépéshez; ő maga pedig alapító tagul lépett be. Az általa hozzám juttatott 38 korona tagsági díj átvételét midőn elismerni szerencsém van, fogadja szíves fáradozásáért a nemes ügy nevében halás köszönetemet. Debreczen, 1902. augusztus hóban, Oláh Károly tanácsnok.

*** Ebesi-ártézi forrásvíz** (szénsavval telítve) vegytiszta, legjobb, legegészségesebb, legüditőbb ital, ládáiban házhoz szállítva, félliterenként 4 fillér, szénsav nélküli ivóvíz másfél literes üvegenként 8 fillér. Kapható mindenütt. Főraktár Piacz-utca 7. szám.

Nincs jég!

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, augusztus 13.

Debreczenben iparosok, kereskedők és magánosok egyaránt, busan, sőt kétségbeesetten hangoztatják:

— Nincs jég Debreczenben!

Nincs jég! Tavaly enyhe volt a telünk s a természetes jégképződésre nem volt alkalmas idő. A városnak van műjégkészítő vállalata, de ez korántsem képes kielégíteni Debreczen fogyasztó közönségének és iparosságának óriási szükségleteit. A városi jéggyár kis kaliberű berendezése és üzeme miatt naponta legfőleg 300 tábla műjeget tud készíteni, ez pedig nevetségesen csekély mennyiség, ha meggondoljuk, hogy maguk a husárosok, hentesek és czukrászok szükséglete is nagyobb. A huscsarnokoknak nincs jegük, vagyha van is, oly kevés, hogy

mellette megromolhatik a hus. A Simonffy-utcai csarnokok mellett már lehet érezni azt a kellemetlen büzt, melyet kellő mennyiségű jég eltüntethetne.

Jég nagy kérésre csak állandó vevőknek jut, magánosoknak kevés, sőt semmi. Ez pozitív állítás, a melynek igazságát a fogyasztó, vagy jobban mondva: nem fogyasztó közönség százai bizonyíthatják. Aki mégis okvetlenül jégre akar szert tenni, annak ki kell mennie a telepre s ott várakoznia, ha ugyan egyáltalán kaphat valamit a formából kikerült jégtáblákból.

Általános közegészségügyi szempont mellett ott van az az intézkedés, melyet országos törvény rendel. Mi lesz Debreczennel, ha — Isten ments — kolera-vész, vagy más pestises járvány üt ki. Törvény szerint a gyártott jégmennyiség felét a betegápolóknak kell átengedni. Az iparosság s fogyasztó közönségnek ekkor abszolúte nem lesz jége. Ez csak hipotetikus rémkép, de mindenesetre figyelembe veendő körülmény siralmas jégviszonyaink mellett.

Ehhez járul még, hogy olyan időben, mikor kevés a jégfogyasztás, nagyon sok debreczeni család rendszeresen veszi a jégtáblákat a műjégszállítótól csak azért, hogy a melegebb napokon jég nélkül ne maradjon. Mihelyt azonban melegebb napok vannak, hire sincs a jégszállítónak.

Ezen állapotot segíteni elodázhatlan kötelesség. A jéggyár kibővítése nem tűr halasztást. Debreczen közönsége évről-évre nem viselheti a jelenlegi sanyaru állapot ki is alig számítható következményeit.

TÁVIRATOK.

Inozédy temetése.

Budapest, augusztus 12. Az Inozédy László temetése ma délután ment végbe óriási részvét mellett. Az újságírók nevében Szathmáry Mór hirlapíró és orsz. képviselő mondott megható bucsuztatót az elhunyt író koporsója felett.

Makkay Zsiga leánya meghalt.

Budapest, augusztus 12. Marosvásárhelyről jelentik, hogy Makkay Zsigát, Ákosfalva derék székely képviselőjét borzasztó szerencsétlenség sújtotta. Kis leánykája Jozefa vasárnap délután a szomszédban játszadozott, miközben egy liszttel telt szuszék reáborult. A szerencsétlen gyermek nem birt a szuszék alól kiszabadulni s megfuladt a reá nehezedett liszt-tömeg sulya alatt. Mire hosszas keresés után ráakadtak, a leányka már halva volt. A mélyen sulytott család iránt általános a részvét.

A barcelonai kivételes állapot.

Madrid, augusztus 12. A tegnapi minisztertanács elhalasztotta a döntést a barcelonai kivételes állapot felfüggesztése tárgyában Wayler hadügyminiszter visszaérkezéséig.

A Lenau-mlék.

Budapest, augusztus 12. Lenau Miklós, a magyar földön született nagy német lírikus emléksobrának alapkövét tudvalevőleg holnap, a költő születésének százéves évfordulója napján teszik le a torontálmegyei Csatádon. Az alapköv letételén a kormány is képviselteti magát és pedig Széll Kálmán miniszterelnököt Gullner államtitkár, Wlassics kultuszminisztert pedig Pacséri torontáli tanfelügyelő fogja képviselni.

Különös utazás.

Budapest, augusztus 12. Fiuméből érdekes dolog híret jelentik. Az Adria tengerhajózási társaság „Szapáry“ nevű hajóján, mely tegnap indult Nápolyból Marseillba, az áruk között zsákba varrva egy kis leánykát találtak. Hamarosan vallatóra vették a furcsa „áru“-t a ki nagy szepegve bevallotta, hogy Campa Máriának hívják s egy Nápoly melletti kis faluskába való. Szülei Marseillba lakó nagybátyjához akarták küldeni, de mivel nem volt pénzüik, hogy számára jegyet válthassanak, — így jutott eszükbe, hogy a leánykát gyorsárúként küldjék el Marseillba.

A haroztérről.

New-York, augusztus 12. Petit Goave városa teljesen elpusztult. A két hadviselő fél kölcsönösen egymást vadolja a tűz okozásáért. A Dassas francia czirkáló élelmiszereket vitt Petit Goaveba és onnan 200 asszonynyal és gyermekkel tért vissza.

HIREK.

Éjjeli posta.

× **Macskazene a pánger-mánoknak.** (Éjjeli express tudósítás.) A magyargyalázó Korn-nak és izgató társainak macskazenét rendezett a nagy-kikindai diákság. Nagy csoportokban vonultak Korn-nak a lakása elé. Ott összegyülekeztek és rázendítettek a Kossuth-nótára. Aztán „Mégis hunczut a német“ nótát énekelték el a diákok. A tüntetés befejezéséül pokoli macskazenét csaptak. Dörgő abczugkiáltások közt vonultak el az ifjak a háztól egy másik izgató elé. Lerrer A. bankár ez, a ki elkeseredett ellensége a magyaroknak. A diákok ismét hazafias dalokat énekelték és végül újra macskazenét rendeztek. Aztán nagy rendben elvonultak. Másnap este a diákok bemészelték egy nagy németeskedő borkereskedő és a „Nationalbank“ német czimtábláit.

× **A czár a diákokért.** (Éjjeli express tudósítás.) A februári diákszavargások alkalmával egész Oroszországban tudvalevőleg sok diákot tartóztattak le, akiket nagyhörszben a smolenski fogházba inter-

náltak. Most, hogy nyugodtabb állapotok következtek be Oroszországban, a czár, mint a „Berliner Tagblatt“ jelenti, elrendelte, hogy a fogva tartott diákokat szabadon bocsássák. A kormányzó rövid beszéddel bocsátotta el a diákokat, melyben munkára és nyugalomra szólította fel őket.

× A ki Bécsben nem fizet.

(Éjjeli express tudósítás.) Nessi Pál, a függetlenségi-párt ifju képviselője tudvalevőleg ügyvéd is. Ezen a réven került mostanába abba a helyzetbe, hogy kénytelen volt Bécsbe utazni. Valami pörös ügyben kellett három napon tárgyalnia. Nessi Pál el is indult, de az egész uton azon tündődött, hogyan foghatna ki a németen, hogyan érhetné ő azt el, hogy *ne kelljen Bécsben költsékeznie* s magyar pénzt hagyni az osztráknak. Mire Bécsbe ért, ki is eszelte ennek a módját. A mint elvégezte az napi dolgát, rögtön ment ki a vasúthoz s utazott Pozsonyba. Igaz, hogy jó éhesen érkezett a híres koronázó városba, de legalább a sóskifi árát sem hagyta Bécsben. Pozsonyban hált, délelőtt vilásreggelizett s utazott megint Bécsbe. Ott ismét csak tárgyalt, de sem nem ivott, sem nem evett, se nem szállt meg s délután utazott vissza Pozsonyba: enni, inni, aludni. Ugyanigy történt harmadnapon is. Szóval: Nessi Pál három napon át tárgyalt Bécsben, de egy krajczárt sem hagyott ott az osztráknak.

× Megbüntetett török tisztok.

(Éjjeli express tudósítás.) A „Frankfurter Zeitung“-nak táviratozzák Konstantinápolyból, hogy a napokban tizenkét magasrangú török tisztet, köztük egy ezredest is száműzésre ítélték főbenjáró bűn miatt: a tisztok ugyanis hátrálékos fizetésüket sürgették és mikor hiába követelődtek, kérvényt intéztek a tüzérség felügyelőjéhez, a hadügyminiszterhez. A száműzött tisztok a topanei állami gyárakhoz voltak beosztva.

CSARNOK.

A tűzpróba.

Regény.

(Folytatás.)

Ebéd folytán a többi kosztos nem győzött eléggé csodálkozni. Scratchemnének, Charlton orvos iránt tanusított szívélyes magaviseletén. Ha herczeg lett volna, sem kívánhatott volna tisztességesebb kiszolgáltatást. Természetesen gyaníták, hogy tartozását már leróta.

Ebéd után szobájába vonult Reginald hogy holmiját bőröndjébe rakosgassa. Csaknem hét óra volt, midőn e munkájával készen lett, s e pillanatban kopogtattak ajtaján.

— Szabad! kiálta Reginald.

Az ajtó megnyílt s Larkins Péter lépett be.

— Mivel tölti ma este az időt doktor? kérdé Péter.

— Semmi különössel, — viszonzá Reginald. De miért kérdezi ön?

— A Ravel testvérek a Nibla Gardenben játszanak ma, és én nagyon szeretném, ha ön kísérő társam lenne. Reginald pillanatig gondolkodott. Larkins Péter a fiatal orvost nagyon kedvelte, s ama nagy vonzalommal viseltetett iránta, mint a csekélyebb szellemek szoktak rendesen azokhoz lenni, kik szellemi fölényvel bírnak Reginald nagyon becsülte ugyan a versirót, de nem számítá barátai közzé, mert természetük nem egyezett. Larkins betegesen szenvedő volt és Reginald, habár csodálója minden valódi, tiszta érzésnek, inkább a gyakorlat embere volt s nem igen gyönyörködött Péternek émelységig tulzott szenvedéseiben. Ő rendesen kinevelte Larkins bohóságait s igyekezett őt azokról gyakran elszoktatni, azonban siker nélkül, mert újabb találkozásnál Larkins mindig ismételte bolondságait.

Reginald elgondolta, hogy már másnap ugyanis elvál Larkinstól és hogy őt, jövőben valószínűleg csak nagyon ritkán fogja látni, annál fogva csupa jó indulatból beleegyezett, hogy az estét az ő társaságában tölteni.

A fiatal emberek hirtelen megvacsoráltak s elhagyván a házat a Broadway felé vették útjukat, a Niblo-Garden irányában. Egyikük sem vette észre ama két férfit, kik az átellenes oldalról átmentek s karonfogva követték őket.

Mily üres világ ez! — sóhajtott Larkins, midőn a Broadwayra érkeztek.

— Igaz, — szolt Reginald nevetve, — valamennyi geolog arra a meggyőződésre jött, hogy mi csak egy vastag kőgömbön élünk s hogy földgömbünk belseje üres.

— Ejb, csak még sem szép dolog az doktor, hogy velem ily módon gunyolódik, holott ön jól tudja, mit akartam azáltal mondani. Én nem a phisikai, de az erkölcsi világot értem.

— Mit ért ön e kifejezés alatt: „erkölcsi világ”? — kérde Reginald.

— Azt, hogy az emberek nem olyanok, mint a minőknek látszanak, hogy valamenynyen álnokság szálaiból szőtt köpenyt hordanak és hogy az igazság mélyebben fekszik a kutban, semhogy valaki méltónak tartaná a fáradságra, hogy azért leereszkedjék s fölhozza a mélységből.

(Folyt. köv.).

Az őrangyal.

Írta: **Than Gyula.**

Folytatás.

Megelégedettségének alkalma nyílt hamarosan kifejezést adhatni. Hortoványi Pali kereste fel, a ki előtt lelkesedéssel mesélt el a történeteket.

— Nyertünk! — hangoztatta Láczy Kálmán.

— Dehogy nyertünk principális ur! Dehogy nyertünk! Veszítettünk! Ez a kísérlet sem sikerült.

— Ugyan ne légy olyan pesszimista. Amit megmondtam, azt megmondottam. Nyertünk! Hallgass rám. Holnap meggyőződöl róla, mennyire igazam volt. Praktikus, előrelátó ember vagyok én. Jobb tanácsot neked sem adhatok e pillanatban, mint azt, hogy eredj haza, készítsd elő a frakkodat, klakkodat, lakk cipődet. Pakolj be szépen mindent, a mire egy völegénynek szüksége van.

— Hogy tréfálhat a principális ur?

— Ez nem tréfa, ez komoly dolog. Lásd, én már megteszem az előkészületeket. Felmegyek és kikérem házasságunkhoz a dispencziót.

— Tréfál ön.

— Komolyan megharagszom rád, ha még mindig tréfának veszed, a mit mondok. Mindenben a leghatározottabban járok el. Rögtön megyek, hogy holnapra meglegyen a házasságkötési engedély. Holnap ugyanis hívni fognak bennünket Kápolnára. Ismerem én az embereimet. Nem szeretnék tehát holnap utána járni a dolognak. Még ma rendben kell lenni mindennek. Holnap délelőtt nem lesz más gondunk, mint hogy vasutra ülünk, délután már feleségem lesz Bogátiné ő nagysága és a te feleséged lesz Jolán.

— Ábrándnak tetszik ez én előttem.

— Mennyire nem az, egy nap mulva meggyőződhetsz róla. Tervünk, reményünk, minden óhajunk sikerült, boldogok, gazdagok leszünk.

— Folyt. köv. —

Előnyös kis bérlet.

Csapó-utca végén, a huszárkaszárnya mellett tiz katasztrális holdnál nagyobb — tanyával, jó vizű kuttal ellátott terület bérbe adó. — Kertészetre igen alkalmas. Felvilágosítást ad **Fejér Ferencz ügyvéd** Piacz-u. városi bérház.

VÖRÖSKERESZT MALÁTA KÁVÉ

A PÓTKÁVÉK
KIRÁLYA

HONI-IPAR

GYÁRTELEP:

BUDAPEST

1. KRISZTINA KÖRÜT.

107. SZ.

Vezérképviselők:

Kovács és Hirsch, Budapest, VII. Dohány-u. 88.

Debreczenben:

KONTSEK GÉZA czégnél,

Kossuth-utca.

100 aranyat egy poloskaért

mondják a nagyszáju németek. Én nem igérek, de nem is adok, hanem, kinek lakásában vagy butoraiban poloska van, az forduljon bizalommal hozzám s az általam feltalált poloska irtóval tökéletesen kiirtom. Levélbeli meghívásokra elmegyek.

Schwartz Izsó, Debreczen,

Zugó-utca 5. szám.

Titoktartás biztosított.

MIHALOVITS J. gyógyszerháza

A „Kigyó“-hoz Debreczenben.

Ajánlja:

HARMAT-ARCZPORÁT (pouder)

mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcznak s nem rontja az arczbőrt. Kitűnő illatu, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz, vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed.

A Harmat Crème a Harmat szappannal együtt használva az arczbőrt üdév, széppé teszi s megóvja a megránczosodástól.

(Kapható 3 színben fehér, rózsás s crème színben) minta doboz Harmat pouder ára 50 fillér. Nagy doboz ára 1 kor. és 2 kor.

Ajánlja továbbá a következő arczporait:

BERLINI FETTPOUDER (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 korona s 1 kor. 60 fillér.

VELUTIN POUDER (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

Apró hirdetések.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szó 4 kr., 8 fillér.

Levélni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezni szellemes szép hölgygyel mely intelligens fiatal ember óhajt? Levelek „Jégvirág” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

A Macsi-utfélen a macsi oldalban, az új osztású földön 8 köblös föld eladó tanyával. Értekezhetni: Leány-utca 4-dik szám.

Borbély-üzlet jó forgalmu eladó. Értekezhetni: Baross-utca 5. sz.

Hivatalnokok, vagy kereskedők, utcai butorozott szobával ellátást is kaphatnak. Varga-u. 17.

A Gutti-falóger mellett 17 hold föld tanyával kiadó. Értekezhetni Péterfia utca 65 sz.

Egy jó családból való fiu, ki legalább 1 vagy 2 gimnáziumot végzett, tanulónak felvétetik Bán Kálmán fűszer kereskedőnél, Egyháztér.

Eladó, esetleg kiadó a Vendég-utca 4 sz. ház, (bolthelyiség). Értekezhetni a tulajdonossal, Aszódy Mórral, Rózsater.

Szepes-szombatra, vagy Szepes-Felkára egy debreczeni tizenegy éves kis leány helyett cserébe egy fiu kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

500 liter Sesta kerti bor eladó Péterfia-utca 65. szám alatt.

Háztulajdonosok és lakók figyelmébe, kinél poloska, van falba vagy bármiféle butorokban azt saját találmányu szerrel tökéletesen kiirtom, meghívásra személyesen vidékre is elmegyek. Schwarz Izó, Debreczen, Zugó-utca 5 sz.

A m. kir. osztálysorsjáték
X-ik osztályának
4-ik húzása

már f. év augusztus hó 13-14-én tartatik meg.

Kérem tisztelt vevőimet sorsjegyeik megújítására

Katz Jakab,
Debreczen, Piacz és Szent-Anna-u. sarok.
ALAPITTATOTT 1828.

Füvessy Lajos
előbb Füvessy Bertalan
érezőtöde és kútforó vállalata

Debreczen, Simonffy-utca 15.

Ajánlja saját készítményü kút szivattyuit 2 évi jótállással.

Jó vizü kútak furását helyben és vidéken gyorsan és legjutányosabban jótállással eszközöl.

Horváth András

Debreczen, Piacz utca 21. szám. Vállal: szobafestést, fénymázolást és tapétázást.

Eladó szántóföldek.

Debreczenben az Ondódon, a 2483. sz. tjkvből.

1., 8132. hrsza. 9 hold 1200 □ öl,

2., 8070. hrsza. 5 hold 850 □ öl.

Debreczenben, a Pallagon, a 2483. sz.

1., 8620. hrsz. 6 hold 1007 □ öl.

2., 8630, és 8631. hrsza. 6 hold 472 □ öl.

3., 8632. hrsza. 2 hold 1062 □ öl.

A pallagi földek egymás mellett fekvőnek, egy kis tanyaépülettel is el vannak látva.

Értekezhetni a tulajdonos Kónya Gyulánál Debreczenben, Arany J utca 59. szám.

Jánossy József és Társánál

Leszállított határozott áron beszerezhetők:

Batistok, Zeffirek, áttörött mosó kelmék, Cosmanosi szintartó Indisch foulard szavana, Dousches satinnok.

Több ezer méter maradékok

==== féláron. ====

Főter, a főtözsde mellett.

ANATHERIN

Dr. Popp J. G. cs. és kir. udv. fogorvostól Bécs XIII/6. a leg egészségesebb a száj és fogaknak, eredménynyel küzd minden bántalmak és fájás ellen.

Csak valódi francia kék, czimkével, a anynyomással és ezéggemmel a 2 kor. 80 fill., 2 K., 1 K.

Anatherin fog-crème, tokokban, nagyszérien tisztítja a fogakat; habzó krémek ártalmasak, Fogpor 1 kor. 26 fill. Anatherin fogpaszta üvegdobozban 1 kor. 40 fill., csomagban 70 fill., fogplomba 2 kor., gyógyfűszaj pan 60 fill.

Kapható: gyógyszerárakban, Kontsek Géza, Szent-Királyi Tivadar és más előkelőbb üzletekben

Megérkeztem!

Egy kiló pléh edény **70 kr.**

A tisztelt háziasszonyokhoz!
Tisztelettel bátorkodom tudomására hozni, hogy

Debreczenben,
Simonffy-u. 7. sz. új piaczon
vas-, zománcozott bádog-edény
és konyhaeszköz-raktárt

rendeztem be.
Minthogy az árut a lehető legolcsóbb áron adom el, szives pártfogását kérem.

Tisztelettel:

Hrnecek József.

LITTKÉ L., PÉCS

cs. és kir. udval szállító.

„SPORT”, grand vin sec pezsgője

elismert legjobb magyar gyártmány. — Debreczenben kapható:

KOMLÓSSY LAJOS

fűszer-, osemeg- és borkereskedésben

Piacz- Hatvan-utca sarok. Telefonszám 218.

SZABADOS és ROSSI

vizvezeték és világítási vállalat

Debreczen, Piacz-utca 58.

Légszesz és vizvezetékek, closettek és csatornázások, szivattyuk, Fürdőberendezések és Gőzfürdők stb. berendezésére.

==== Köagygacsövek raktáron. ====